

Naturskyddsföreningen
Nacka

Nacka kommun
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Dnr B 2025-001467
31 81 Nacka kommun
bygglov@nacka.se

2025-11-27

Synpunkter på ansökan om bygglov och marklov för nybyggnad av fotbollsplan m.m. på fastigheten Erstavik 25:1, Nacka kommun, diarienummer B 2025-001467.

Naturskyddsföreningen i Nacka har tagit del av bygglovshandlingarna och vill lämna följande synpunkter.

Platsen har viktiga naturvärden och är olämplig för exploatering.

Området har högre naturvärden än vad som framkommit av tidigare inventeringar. I *PM - Naturvärdesbedömning gräsmarker, Källtorp, Nacka kommun, Pro Natura 2021* bedöms den öppna gräsytan ha naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde, och 4, visst naturvärde. Men då bedömdes naturvärdena enbart utifrån floran. Området utgörs av tidigare åkermark som under senare tid betats av får. Att den typen av marker inte har några höga floravärden i meningen ovanliga eller sällsynta växter är väntat. Men blomrika marker generellt är väldigt viktiga miljöer för många insekter och inte minst olika pollinatörer. Även om det inte är några ovanliga blommor i en äng kan det finnas ovanliga och sällsynta insekter där.

De inventeringar som gjorts i Källtorp har helt förbiset insektsfaunan och även fågelfaunan. Vi har under fältbesök hittat den sällsynta och rödlistade smalvingade blomlocken på den nu aktuella ängen, se inventeringsrapport skickad till länsstyrelsen 2022-11-20, bilaga 1. Den smalvingade blomlocken förekommer på flera ställen i Nackareservatet men den påträffas alltid fåtaligt med en eller ett par individer vid varje tillfälle. Vid samma besök sågs också två ungfåglar av törnskata vilket innebär att området är häckningsmiljö för arten som är en signalart för insektsrika ängs och hagmarker och dessutom en av Nacka kommuns egna indikatorarter. Vid utdrag ur Artportalen framkommer också att en annan fågelart knuten till insektsrika ängsmarker, buskskvätta, observerats under häckningstid sommaren 2025.

Enligt ovan nämnda naturvärdesinventering finns de högsta naturvärdena just i den del, den östra delen, som nu föreslås för fotbollsplan. I inventeringsrapporten sägs att *"Andelen örter är i förhållande till andelen gräs här mycket större än i övriga delar av gräsmarken."*

Naturvårdsarter funna i den östra delen av ängen enligt naturvärdesinventeringen:

- Bockrot
- Prästkrage
- Vårbrodd
- Knippfryle
- Äkta johannesört

Övriga naturvårdsarter påträffade i området:

- Smalvingad blomcock, rödlistad Nära hotad (Ronny Fors 2022)
- Törnskata, signalart, indikatorart för Nacka kommun (Ronny Fors 2022)
- Buskskvätta, rödlistad Nära hotad (Artportalen 2025)

Naturvärdena kopplade till ängsmarker avseende flora, insekter och fåglar har inte beaktats alls i bygglovshandlingarna. I Nackas naturvårdsplan sägs följande om gräsmarker:

”Vi gynnar pollinatörer genom att bevara och restaurera gräsmarker. Viktiga miljöer att prioritera är de identifierade sambanden i spridningsanalysen för pollinatörer, i synnerhet de svaga sambanden.”

Det är bra att restaurera gräsmarker men det kan inte kompensera för att man tar bort gräsmarker. Även om inte hela ängsytan tas bort så blir det en halvering av ytan och den del med högst naturvärde försvinner. Det innebär att ytan för både insekter och fåglar krymper och det kan inte till fullo kompenseras för.

I kulturmiljöutredningen nämns flera åtgärder för att mildra konsekvenserna för kulturmiljön. Det är bra åtgärder men kan ändå inte kompensera för förlusten av blomrika ängsmarker. Dessutom är det inte tydligt fastställt vem som ansvarar för att åtgärderna verkligen vidtas eller när de ska ske och inte heller exakt vilka åtgärderna är. Länsstyrelsens villkor för att tillåta anläggandet av fotbollsplanen är därför inte uppfyllda.

Vi vill också kommentera lokaliseringsutredningen. Den är behäftad med stora brister genom att uppenbart olämpliga platser som Nyckelvikens naturreservat finns med som en alternativ lokalisering men som av uppenbara skäl inte går att genomföra. Samtidigt har rimliga alternativ helt förbisetts som Sicklavallen och Järlahöjden.

Slutligen menar vi att det är en olämplig lokalisering av en fotbollsplan och att det är viktigt att sådana anläggningar förläggs nära där barn och ungdomar bor och går i skolan. Risken är annars att den perifera lokaliseringen ytterligare driver upp biltrafiken när vi istället måste minska bilåkandet och planera samhället för att minimera transportbehoven.

Sammantaget anser Naturskyddsföreningen i Nacka att bygglov inte ska ges.

Ronny Fors

Ordförande Naturskyddsföreningen i Nacka

Kopia sänd till

Miljöenheten, Nacka kommun
miljoenheten@nacka.se

Kommunekolog Anna Herrström
anna.herrstrom@nacka.se

Kommunekolog Stella Malmgren
stella.malmgren@nacka.se

Kommunekolog Linda Silfverberg
linda.silfverberg@nacka.se

Information om förekomst av smalvingad blomlock (Strangalia attenuata) rödlistad (NT) samt andra naturvärden i Källtorp, Nacka kommun.

Naturskyddsföreningen i Nacka tillsammans med andra föreningar har tidigare tillskrivit länsstyrelsen med information om kultur- och naturmiljön i Källtorp med anledning av Nacka kommuns överklagan av Länsstyrelsens beslut 525-16527-2022 om fotbollsplaner i Källtorp, Mark och miljödomstolens mål M 3326-22.

Vi vill nu informera om naturvärden som inte framkommit i de inventeringar som gjorts tidigare. Det mest intressanta gäller förekomst av långhorningen smalvingad blomlock (Strangalia attenuata) rödlistad (NT) i Källtorp. Vid besök på platsen den 28 juli 2022 kunde 2 exemplar ses av denna sällsynta skalbagge. Arten har tidigare påträffats i Nackareservatet med flest observationer i området mellan Dammtorpssjön vid Nedre lusse gårde och Källtorpssjön vid Stengärdet.

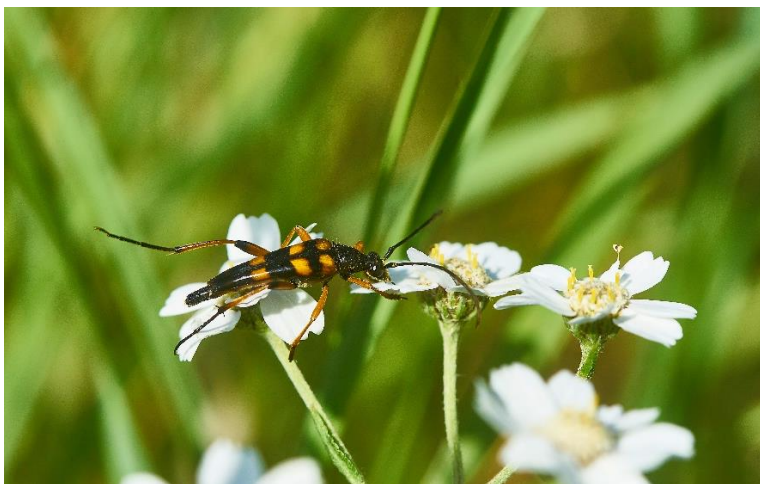
Arten är rödlistad som Nära hotad och på Artfakta, Artdatabanken, SLU, framgår att:

"Antalet lokalområden i landet skattas till 150 (100-300). Förekomstarean (AOO) skattas till 600 (400-1200) km². Det föreligger indikation på eller misstanke om populationsminskning. Minskningen avser kvalitén på artens habitat. Beroende på vilka av de skattade värdena som används varierar bedömningen från Nära hotad (NT) till Sårbar (VU). Baserat på de troligaste värdena hamnar arten i kategorin Nära hotad (NT). De skattade värdena för förekomstarean ligger i närheten av gränsvärdet för Sårbar (VU). Detta i kombination med att utbredningsområdet är kraftigt fragmenterat och fortgående minskning förmodligen förekommer gör att arten uppfyller kriterierna för kategorin Nära hotad (NT)."

Vidare kan man läsa att: *"Eftersom arten gärna besöker blommor i små skogsgläntor är det viktigt att hålla dessa öppna och gynna deras blomrikedom."*

"Arten förekommer ofta på mycket begränsade lokaler som ligger som isolat i landskapet. Enbart detta gör den mycket sårbar för förändringar i miljön som t.ex. kontinuitetsbrott i tillgången på yngelmaterial."

Vid sökning i Artportalen framkommer att arten har fyra förekomstområden i Stockholms län. Utöver Nackareservatet är det Sätterskogens naturreservat, vid Ågestasjön samt Stora Vika i Nynäshamn. Utöver detta känner vi till en lokal för arten i Skarpnäs naturreservat i Nacka kommun. Det är tydligt att arten har mycket få lokaler i Stockholms län. I Nackareservatet har den alltid observerats i några enstaka exemplar vid fyndplatserna.

Smalvingad blomlock på nysört i Källtorp den 28 juli 2022.

Enligt Artfakta sker larvutvecklingen i död lövträdsved främst i ek och att den fullbildade skalbaggen visar sig i vita blommor (t.ex. röllika och spenört) från juli till mitten av augusti. Den behöver alltså tillgång på död ekved samt blomrika marker med röllika, nysört m.fl. vita blommor. Exploateringen av Källtorp skulle innebära att en blomrik lokal försvinner vilket missgynnar populationen av smalvingad blomlock i Nackareservatet.

Källtorp har inte inventerats avseende förekomst av insekter och det är något som ofta inte tillfredsställande fångas upp av Naturvärdesinventeringar (NVI). Vid besöket den 28 juli kunde konstateras att en stor mängd humlor och solitärbin och tambin uppehåller sig på platsen. Även mindre tåtelmygare, luktgräsfjäril, ängsblomlock, fyrbandad blomlock, humlebagge, flera arter gräshoppor och vårtbitare m.m. noterades.

Även bålgeting observerades och den är en naturvårdsart som indikerar på hålträd och marker med gott om stora insekter som den har som föda.

Törnskata är en annan naturvårdsart som också observerades. En juvenil individ uppehöll sig på ängen men om häckning skett just här går inte att säga. Troligen har häckning skett på annat håll i Nackareservatet där lämpliga häckningsmiljöer med buskmarker och öppna marker finns. Men området är med sin insektsrikedom lämpligt som födosöksområde för törnskata.

Ett antal ladusvalor uppehöll sig också över området och födosökte vilket även det vittnar om att området hyser en rikedom på insekter.

Ovanstående understryker ytterligare att Länsstyrelsen gjorde rätt bedömning vid beslutet att förbjuda Nacka kommun att anlägga två konstgräsplaner med mera i Källtorp.

Vi hoppas att detta når Mark- och miljödomstolen inför beslut i mål M 3326-22.

Ronny Fors
Ordförande Naturskyddsföreningen i Nacka
ronny.fors@naturskyddsforeningen.se
073-802 45 43